

Gospodarska kretanja u ovoj godini obilježena su pogoršanjem “krvne slike”:

- u svibnju se je industrijska proizvodnja smanjila u odnosu na svibanj prošle godine za 2,1%. Pri tome valja reći da se je rast industrijske proizvodnje u prvih pet mjeseci usporio u odnosu na prošlogodišnji za 4,5%;
- inflacija od početka godine ubrzava i iznosi 6,4% što je značajno ubrzanje ako se ima u vidu da je u 2007. godini inflacija iznosila 2,9%;
- najnepovoljnija kretanja ostvarena su u robnoj razmjeni s inozemstvom (deficit iznosi više od 35 mlrd. kuna što je za 16,7% više nego prošle godine) i u platnoj bilanci (deficit iznosi 2,5 mlrd € što je za 25% više nego prethodne godine);
- prosječni tečaj kune u odnosu na euro iznosi 7,27 kuna za euro i niži je od prosječnog tečaja u prošloj godini kada je iznosio 7,36 kuna za euro;
- promet na tržištu kapitala dramatično se smanjuje u odnosu na prošlu godinu, a investitori su izgubili kao što sam konstatirao na ovim stranicama;
- u uvjetima restriktivne monetarne i kreditne politike povećava se preferencija likvidnosti, a broj nelikvidnih društava se povećava što usložnjava funkcioniranje tržišta;
- državni proračun se puni iznad očekivanja zbog rasta deficita robne razmjene s inozemstvom (potrošni porezni sustav) i rasta poreznih prihoda temeljem rastuće inflacije;
- rebalans proračuna tek je tempirana bomba novih inflacijskih valova;
- rast deficita platne bilance rezultira rastom inozemnog duga koji mjenja strukturu po ročnosti: smanjuje se dugoročni krediti a povećavaju kratkoročni što pričuve centralne banke i poslovnih banaka čini nedostatnim u slučaju većeg poremećaja. Pridoda li se dugu kratkoročni dug do 180 dana stanje se dodatno usložnjava glede likvidnosti, i
- kreditne restrikcije centralne banke rezultirale su restrikcijama gospodarstvu kojima je odobreno svega 7% dodatnih kredita što je jednako inflaciji i dvostruko bržem rastu kredita stanovništvu (15%) što dodatno podgrijava potrošnju, s jedne strane, i, s druge strane, odgađa probleme naplativosti kredita prije odobrenih stanovništvu.

Gospodarska kretanja rezultat su prije svega aprecirajućeg tečaja kune prema euru i limitiranjem kreditne aktivnosti poslovnih banaka. Očito se je ekonomska politika fokusirala na smanjenje potražnje što nije dostatno, odnosno na povećanju ponude putem aprecirajućeg tečaja i diferenciji naše i europske stope inflacije. Turistička sezona bi morala, kako smatra vlast, poboljšati „krvnu sliku” hrvatskog gospodarstva. Smanjenje cijene nafte, što se upravo događa, smirujeće će djelovati na cijene i smanjiti inflaciju smatraju optimisti.

Međutim, moje je mišljenje, da su stvari krivo procijenjene. Najprije moramo znati da nas inflacija nije nikada napustila. To putem pisanih tragova tvrdim od 1995. godine. U mom radu „Iluzija i stvarnost hrvatskog gospodarstva” (čija je naklada upravo prodana) pokazao sam mehanizme koji su omogućili iskazivanje niže od stvarne inflacije. Osim toga, u našim uvjetima realno je očekivati da će rast cijena u razvijenim zemljama zbog otvorenosti našeg gospodarstva „ući” u naše gospodarstvo jednako kao i smanjenje cijena. Međutim, ono što je karakteristika hrvatskog gospodarstva – strukturna inflacija – „dodaje” se na uvezenu inflaciju. Stoga, tvrdim da usporavanje nflacije u razvijenim zemljama neće ni približno usporiti inflaciju u Hrvatskoj.

Gospodarska kretanja

Autor Guste Santini

Subota, 26 Srpanj 2008 21:47
